

İÇTİHAT

OKUL SPORUYLA İLGİLİ BİR CONSEIL D'ETAT KARARI (*)

1 Şubat 1968 günü, genç Jack Gauthier (o tarihte onsekiz yaşındaydı) kendi lisesinin rugby takımının, başka bir lise takımıyla yaptığı maçta ağır şekilde yaralanmıştı. Bu karşılaşma, "Okul ve Üniversite Spor Birliği", tarafından düzenlenmişti.

Olayzedenin başvurusu üzerine, Lyon İdare Mahkemesi 1 Temmuz 1976 günü, bu olayın zararlı sonuçlarından, tümüyle Devletin sorumlu olduğuna karar verdi. Olayda Devlete hiç bir kusur atfedilemiyor olsa da, İdare Mahkemesi şunu kabul ediyordu: "Rugby şampiyonalarına katılmak, oyuncular için ağır bir kaza riski içerir; bu kazalardan doğan zararlar, sağladıkları yararlarla karşılık, öğretim kurumlarındaki öğrencilerin olağan şekilde katlanmak durumunda oldukları yükümleri aşmaktadır". İdare Mahkemesi, bundan Devletin sorumluluğunun, bu tür yarışmalara katılan gençlerin uğradığı istisnai ağırlıktaki zararlar dolayısıyla, risk esasına dayandığı sonucuna varmıştı.

Conseil d'Etat, 2 Şubat 1978 günü üst yargı yeri olarak konuyu incelemiş ve oy çokluğuyla, kararı iptal etmiştir.

Kanunsözcüsü Dondoux'unun düşüncesi:

İdare Mahkemesinin bu kararı, adliye mahkemelerinin olduğu kadar, Conseil d'Etat'ın kararlarına da ters düşüyordu. Gerçek anlamıyla okul faaliyetleri gibi, öğrencilerin, üniversite ve okul sporları organizasyonu çerçevesinde kendi istekleriyle, yönetmeliklerle düzenlenen saatler dışında yaptıkları spor faaliyetlerinden dolayı Devletin sorumluluğu, ancak, öğretici personelin gözetim kusuru ya da hizmetin düzenleniş ve işleyişinde kusur işlenmesi halinde söz-

(*) Le Monde, 7 Şubat 1979, çev. Yıldızhan Yayla.

konusu olabilir. Ne, tamamen felç olmuş bulunan mağdurun uğradığı zararın istisnai niteliği, ne de, aslında, fevkalâde tehlikeli sayılmıyacak ve ilgililerin kendi istekleriyle yaptıkları faaliyetin mahiyeti, Devletin kusursuz sorumluluğunu yargının gözünde doğrulayabilmektedir.

Bununla birlikte, kanunsözcüsü, bu olayda, gerçekte, herbiri tek başına yeterli olmayan ama birleşince idare mahkemesinin çözümüne hak verdiren çeşitli unsurların varlığına bakarak genel bir kusursuz sorumluluk ortamı bulunduğunu da kabul ediyordu. Bu unsurlar: sözkonusu yarışmaların amaçlarının, sadece katılanların menfaatlerini aşan özelliği; öğrenciler için yarattığı olağandışı tehlikeler ve özellikle, kusur bulunmadığı zaman, uğrayabilecekleri zararları tazmin güçlüğü (olayda zorunlu okul sigortası dolayısıyla öngörülen götürü tazminat sadece 40.000 Franktı) idi.

Conseil d'Etat yargı bölümü, Dondoux'nun bu görüşlerine katılmadı ve eski içtihadını tekrarlıyarak şu kararı verdi: "Bu kazada Devletin sorumluluğu, ancak, kamu hizmetinin düzenleniş ve işleyişinde kendisine atfedilebilecek bir kusur varsa kabul edilebilir. "Bu nitelikte herhangi bir kusur olayda idareye isnad edilememekte olduğundan, Conseil d'Etat, Lyon İdare Mahkemesinin kararını iptal etmiş ve Devletin mahkûm edildiği ödeme yükümünü kaldırmıştır.